

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning 2022

Vännäs kommun

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser	6
5. Sammanfattande revisionell bedömning	9

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vännäs kommun har EY, i syfte att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning, granskat om kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans och om årsredovisningens resultat är förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2022.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande svar på ställda revisionsfrågor:

Efterlever kommunens kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Grundat på granskningen av årsredovisningens återrapportering är vår bedömning att kommunen följer kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och vi bedömer vidare att kommunen efterlever kravet på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning 2022 då kommunens och bolagens budgeterat resultat är uppnått och tre av fyra övriga finansiella mål uppnås. Vi noterar att målen i verksamhetsperspektivet delvis uppnås men att dessa inte ingår i den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning efter fullmäktigebeslut i februari 2023.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. Kommunen ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL. 11 kap. 14 §
2. Om det finns synnerliga skäl.

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Kommunen ska formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om kommunen efterlever balanskravet och om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsen och år 2022. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 19 § ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Granskningar omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen efterlever balanskravet¹.
I förekommande fall en bedömning av återställandet av ett negativt balanskravsresultat och eventuellt åberopande av synnerliga skäl.
- ▶ En granskning och bedömning om utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmål² med betydelse för god ekonomisk hushållning. En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1§, 5-6 §, 12-13 §§, 19-20 §§, 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ RKR R15 Förvaltningsberättelse

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning". Granskningen har skett genom genomgång av kommunens årsredovisning.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har ekonomichef sakgranskat rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalanden.

¹Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

² Att de är korrekt härledda och korrekt beräknade/bedömda

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Uppföljning av dessa mål görs i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall). Från och med 2019 ska mål formuleras och utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning som är uppställd i enlighet med gällande bestämmelser.

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet

Mnkr	År 2022	Kommunstyrelsens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	34,4	
- Samtliga realisationsvinster	0,1	
+ Realisationsvinster enligt undantags- möjlighet	-	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	11,6	
+/- Återföring av orealiserade vinster och förlus- ter i värdepapper	-	
Årets resultat efter balanskravs- justeringar	46,1	
-Reservering av medel till resultat- utjämningsreserv (RUR)	-	
+Användande av medel från RUR	-	
Årets balanskravsresultat	46,1	

Årets resultat har rensats från vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten i enlighet med den föreskriva uppställningen i balanskravsutredning. Upplýsningar om årets resultat efter balanskravsjustering och balanskravsresultatet redovisas. Årets balanskravsresultat uppgår till 46,1 mnkr. Av förvaltningsberättelsen framgår också att det finns en resultatutjämningsreserven, som uppgår till 34,2 mnkr. Någon avsättning till resultatutjämningsreserven från 2022 års resultat föreslås inte.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av årsredovisningens återrapportering är vår bedömning att kommunen följer kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och vi bedömer vidare att kommunen efterlever kravet på en ekonomi i balans.

4.1.1. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt måldokument, Budget och verksamhetsplan 2022-2024. Budget och verksamhetsplan innehåller fyra finansiella mål för god ekonomisk hushållning och 12 verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I budgetdokumentet framgår att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås.

Enligt ett beslut som fattas i kommunfullmäktige 2023-02-27 ändras definitionen till att god ekonomisk hushållning anses vara uppnått när:

- ▶ Budgeterat resultat för kommunen och bolag är uppnått
- ▶ När minst ett av övriga finansiella mål är uppnått

4.1.1.1 Iakttagelser

Finansiella mål

Kommunstyrelsen utvärderar de finansiella målen inom perspektivet ekonomi enligt nedan:

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Utfall år 2022	Kommunstyrelsen bedömning
Nämnderna har en ekonomi i balans	BoU: 7,2 mnkr KS: 8,2 mnkr PoN: 0,2 mnkr VoN: -10,6 mnkr Liljaskolans styrelse: -0,1 mnkr	Delvis uppfylld resultatnivå
Resultatet ska uppgå till 2 % av skatter och bidrag	4,9 procent	Uppfylld resultatnivå
Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen ska långsiktigt förbättras. Målet är en årlig ökning med 0,4 %	17,9 procent (14,3)	Uppfylld resultatnivå
Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar ska 100 % över tid (över en femårsperiod)	134 procent 2022. 163 procent över fem år.	Uppfylld resultatnivå

Koncernbolagen

Bolag	Mål	Utfall
Vännäs fastigheter AB (koncernen)	1. Soliditet 15 procent 2. Avkastning eget kapital 5 procent	1. 23,41 procent 2. 12,38 procent

Kommunstyrelsen bedömer sammantaget att måluppfyllelse uppnås i perspektivet ekonomi, både för kommunen och för bolagen.

Mål för verksamheten

Utvärdering av verksamhetsmålen framgår också av förvaltningsberättelsen.

Tabell 3. Verksamhetsmål

Verksamhetsmål (perspektiv)	Utfall 2022	Kommunstyrelsens bedömning
(Medarbetare) <ol style="list-style-type: none"> 1. Medarbetarna trivs 2. Vännäs kommun har bra ledare och ett gott ledarskap 3. Vännäs kommun har jämställda arbetsvillkor 4. Vännäs kommun har arbetsplatser fria från kränkningar och trakasserier av chef och arbetskamrater 5. 70 % av kommunens tillsvidareanställda kvinnor ska ha en heltidsanställning 6. Sjukfrånvaron är högst 6 % 	Fyra av sex mål uppnås (mål 1-4). Ett uppnås delvis (mål 5). Ett uppnås ej (mål 6).	Delvis uppfylld resultatnivå
(Medborgare) <ol style="list-style-type: none"> 7. Medborgarna trivs i Vännäs 8. Medborgarna är delaktiga i kommunen utveckling, ges ett bra bemötande och en bra service, och tillgängligheten till Vännäs kommuns verksamheter är god. 9. Medborgarna erbjuds en effektiv och tillgänglig välfärd genom digitala tjänster och information 	Två av målen uppnås delvis (mål 7-8). Ett mål uppnås ej (mål 9).	Delvis uppnådd resultatnivå
(Samhällsutveckling) <ol style="list-style-type: none"> 10. Det ska finnas goda förutsättningar för att leva, bo och verka i Vännäs kommun 11. Vännäs kommuns verksamheter är av god kvalitet 12. Hela Vännäs har ett väl utvecklat näringsliv och företagande 		Delvis uppfylld resultatnivå

Kommunstyrelsen lämnar en redovisning av måluppfyllelsen i verksamhetsperspektiven (medarbetare, medborgare, samhällsutveckling) men gör ingen samlad bedömning av de verksamhetspecifika målen.

4.1.2. Bedömning

Vi bedömer att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning 2022 då kommunens och bolagens budgeterat resultat är uppnått och tre av fyra övriga finansiella mål uppnås. Vi noterar att målen i verksamhetsperspektivet delvis uppnås men att dessa inte ingår i den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning efter fullmäktigebeslut i februari 2023.

5. Sammanfattande revisionell bedömning

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor är vår revisionella bedömning:

Revisionsfråga	Bedömning
Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?	Ja
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ja

Mars 2023

Per Stålberg, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Christer Marklund, projektledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY